

**ŞAİRLER
VE
ŞİİRLERİ**

**Hazırlayan:
astagos**

İyi Okumalar...

İÇİNDEKİLER

1. Mehmet Akif ERSOY
2. Abdurrahim KARAKOÇ
3. Ahmet Hamdi TANPINAR
4. Ahmet HAŞİM
5. Ahmet Kutsi TECER
6. Ahmet Muhip DIRANAS
7. Arif Nihat ASYA
8. Aşık Veysel ŞATIROĞLU
9. Ataol BEHRAMOĞLU
10. Atilla İLHAN
11. Bedri Rahmi EYÜBOĞLU
12. Behçet NECATİGİL
13. Cahit KÜLEBİ
14. Cahit Sıtkı TARANCI
15. Can YÜCEL
16. Ceyhun Atuf KANSU
17. Faruk Nafiz ÇAMLIBEL
18. Fazıl Hüsnü DAĞLARCA
19. Halide Nusret ZORLUTUNA
20. Karacağolan
21. Kemalettin Kami KAMU
22. Köroğlu
23. Nazım Hikmet RAN
24. Necip Fazıl KISAKÜREK
25. Necmettin Halil ONAN
26. Orhan Şaik GÖKYAY
27. Orhan Veli KANIK
28. Ömer Bedri UŞAKLIGİL
29. Rıza Tevfik BÖLÜKBAŞI
30. Sabahattin ALİ
31. Şükufe Nihal BAŞAR
32. Tevfik FİKRET
33. Yahya Kemal BEYATLI
34. Yavuz Bülent BAKİLER
35. Ziya Osman SABA

MEHMET AKİF ERSOY

(1873 – 1936)

CENK MARŞI

ey sürüden arkaya kalmış yiğit
arkadaşın gitti haydi sen de git
bak ne diyor cediti şehidin işit
haydi git evladım uğurlar ola
haydi git evladım açıktır yolun
zalimlere karşı bükülmez kolun
bayrağı çek ön safa geçmiş bulun
uğurun açık olsun uğurlar ola.

eşle bir yerleri örten karı
ot değil onlar dedenin saçları
dinle şehit sesleridir rüzgarı
haydi git evladım uğurlar ola
haydi git evladım açıktır yolun

zalimlere karşı bükülmez kolun
bayrağı çek ön safa geçmiş bulun
uğurun açık olsun uğurlar ola
haydi levent asker uğurlar ola

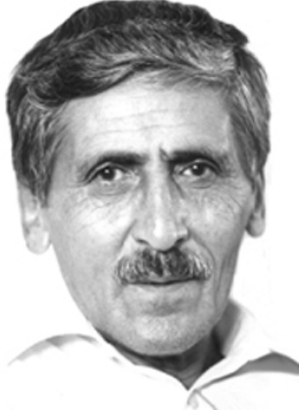
yerleri yırtan sel olup taşmalı
dağ demeyip taş demeyip aşmalı
sende ki coşkunluğa er şaşmalı
kahraman askerim uğurlar ola
haydi git evladım açıktır yolun
zalimlere karşı bükülmez kolun
bayrağı çek ön safa geçmiş bulun
haydi levent asker uğurlar ola
haydi git evladım uğurlar ola.

BİLGİ

1. İstiklal Marşı'nın bestecisi Osman Zeki ÜNGÖR
2. İstiklal Marşı'nın kabul tarihi 12 Mart 1921
3. Şairimizin "Safahat" adında bir kitabı vardır. Bu kitap yedi kitabının bir araya toplanmasından oluşmuştur.
4. Sebilürreşad, c. 18, no. 468, s.305, 17 Şubat 1337 (1921), Ankara. Şiirin bu ilk yayınında, beşinci kıtasındaki "uğratma" sözcüğü "bastırma" şeklinde iken, sonradan Mehmet Akif Bey tarafından değiştirilmiştir. Bunun dışında İstiklal Marşı'mızın ilk metni ile sonrakiler arasında hiçbir fark yoktur.
5. Mehmet Akif ERSOY Kurtuluş Savaşı döneminde Atatürk'ün yanında yer alarak Anadolu'daki çeşitli camilerde vaazlar verir ve halkın milli mücadeleye katılması gerektiğini söyler. Milli mücadeleyi dergisinde (Sebilürreşad) yazdığı yazılarla ve bastığı kitaplarla desteklediğini göstermiştir.

ABDURRAHİM KARAKOÇ

(1932 -)

MİHRİBAN

Sarı saçlarına deli gönlümü
Bağlamıştın, çözülmüyor mihriban
Ayrılıktan zor belleme ölümü
Görmeyince sezilmiyor mihriban

Yar, deyince kalem elden düşüyor
Gözlerim görmüyor aklım şaşıyor
Lambada titreyen alev üşüyor
Aşk kâğıda yazılmıyor mihriban

Önce naz sonra söz ve sonra hile
Sevilen seveni düşürür dile
Seneler asırlar değişse bile
Eski töre bozulmuyor mihriban

Tabiplerde ilaç yoktur yarama
Aşk değince ötesini arama
Her nesnenin bir bitimi var ama
Aşka hudut çizilmiyor mihriban

Boşa bağlanmış bülbül gülüne
Kar koysan köz olur aşkın külüne
Şaştım karabahtım tahammülüne
Taşa çalsam ezilmiyor mihriban

Tarife sığmıyor aşkın anlamı
Ancak çeken bilir bu derdi gamı
Bir kördüğüm baştan sona tamamı
Çözemedim çözülmüyor mihriban

ANADOLU SEVGİSİ

Sen bizim dağları bilmezsin gülüm,
Hele boz dumanlar çekilsin de gör.
Her haftası bayram, her günü düğün;
Hele yaylalara çıkılsın da gör.

Bilmezsin ovalar nasıldır bizde;
Kağnılar yollarda, yoncalar dizde...
Saydıklarım damla değil denizde,
Hele bir ekinler ekilsin de gör.

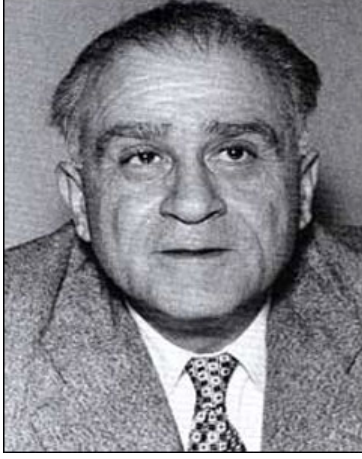
Görmedin sen bizim mavi suları,
Karlar eriyince kırar yuları...
Köpük olur beyaz, sel olur sarı;
Hele taştan taşa dökülsün de gör.

Sen bizim köyleri görmedin ki hiç..
Yolları toz, çamur, evleri kerpiç
O kirli kabukta, o en temiz iç;
Hele bir yakından bakılsın da gör.

Anlamaz bilmezsin sen bizim halkı;
Sevgiyi bulasın yakına gel ki..
Kalıplar gerçeği göstermez belki,
Gönül perdeleri sökülsün de gör.

AHMET HAMDİ TANPINAR

(1901 – 1962)

BURSA'DA ZAMAN

Bursa'da eski bir cami avlusu,
Küçük şadırvanda şakırdayan su.
Orhan zamanından kalma bir duvar...
Onunla bir yaşta ihtiyar çınar
Eliyor dört yana sakin bir günü.
Bir rüyadan arta kalmanın hüznü
İçinden gülüyor bana derinden.
Yüzlerce çeşmenin serinliğinden
Ovanın yeşili göğün mavisi
Ve mimarilerin en ilahisi.

Bir zafer müjdesi burda her isim:
Sanki tek bir anda gün, saat, mevsim
Yaşıyor sihrini geçmiş zamanın
Hala bu taşlarda gülen rüyanın
Güvercin bakışlı sessizlik bile
Çınlıyor bir sonsuz devam vehmiyle.
Gümüşlü bir fecrin zafer aynası,
Muradiye, sabrın acı meyvesi,
Ömrünün timsali beyaz Nilüfer,
Türebeler, camileri eski bahçeler,
Şanlı hikayesi binlerce erin
Sesi nabzım olmuş hengamelerin
Nakleder yadını gelen geçene.

Bu hayalde uyur Bursa her gece,
Her şafak onunla uyanır, güler
Gümüş aydınlıkta serviler, güller
Serin hülyasıyla çeşmelerinin.
Başındayım sanki bir mucizenin,
Su sesi ve kanat şakırtısından
Billur bir avize Bursa'da zaman,

Yeşil Türbesini gezdik dün akşam,
Duyduk Bir musikî gibi zamandan
Çinilere sinmiş Kur'an sesini.
Fetih günlerinin saf neşesini
Aydınlanmış buldum tebessümünle.

İsterdim bu eski yerde seninle
Baş başa uyumak son uykumuzu,
Bu hayal içinde... ve ufkumuzu
Çepçevre kaplasın bu ziya, bu renk,
Havayı dolduran uhrevi ahenk.
Bir ilah uykusu olur elbette
Ölüm bu tılsımlı ebediyette
Belki de rüyası büyük cetlerin,
Beyaz bahçesinde su seslerinin.

HER ŞEY YERLİ YERİNDE

Her şey yerli yerinde; havuz başında servi
Bir dolap gıcırıyor uzaklarda durmadan,
Eşya aksetmiş gibi tılsımlı bir uykudan,
Sarmaşıklar ve böcek sesleri sarmış evi

Her şey yerli yerinde; masa, sürahi, bardak,
Serpilen aydınlıkta dalların arasından
Büyülenmiş bir ceylan gibi bakıyor zaman
Sessizlik dokunuyor bir yerde yaprak yaprak...

Biliyorum gölgede senin uyuduğunu
Bir deniz mağarası kadar kuytu ve serin
Hazların aleminde yumulmuş kirpiklerin
Yüzünde bir tebessüm bu ağır öğle sonu.

Belki rüyalarındır bu taze açmış güller,
Bu yumuşak aydınlık dalların tepesinde,
Bitmeyen aşk türküsü kumruların sesinde,
Rüyası ömrümüzün çünkü eşyaya siner.

Her şey yerli yerinde; bir dolap uzaklarda
Azapta bir ruh gibi gıcırıyor durmadan,
Bir şeyler hatırlıyor belki maceramızdan
Kuru güz yaprakları uçuşuyor rüzgarda.

ÖNEMLİ KİTAPLARI: HUZUR, SAATLERİ
AYARLAMA ENSTİTÜSÜ, MAHUR BESTE (roman),
ABDULLAH EFENDİNİN RÜYALARI (öykü)
BEŞ ŞEHİR (deneme).

AHMET HAŞİM

(1885 – 1933)

MERĐİVEN

Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden
Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak
Ve bir zaman bakacaksın semya ađlayarak...

Sular sarardı... Yüzün perde perde solmakta
Kızıl havları seyret ki akşam olmakta...

Eğilmiş arza, kanar, muttasıl kanar gller
Durur alev gibi dallarda kanlı bülbüller
Sular mı yandı? Neden tunca benziyor mermer?

Bu bir lisn-ı hafidir ki rha dolmakta
Kızıl havları seyret ki akşam olmakta...

AHMET KUTSİ TECER

(1901 – 1967)

ORDA BİR KÖY VAR UZAKTA

Orda bir köy var, uzakta,
O köy bizim köyümüzdür.
Gezmesek de, tozmasak da
O köy bizim köyümüzdür.

Orda bir ev var, uzakta,
O ev bizim evimizdir.
Yatmasak da, kalkmasak da
O ev bizim evimizdir.

Orda bir ses var, uzakta,
O ses bizim sesimizdir.
Duymasak da, tınmasak da
O ses bizim sesimizdir.

Orda bir dağ var, uzakta,
O dağ bizim dağımızdır.
İnmesek de, çıkmasak da
O dağ bizim dağımızdır.

Orda bir yol var, uzakta,
O yol bizim yolumuzdur.
Dönmesek de, varmasak da
O yol bizim yolumuzdur.

BESBELLİ

Besbelli ölümüm sabahleyindir
İlk ışık korkuyla girerken camdan,
Uzan, başucumda perdeyi indir,
Mum olduğu gibi kalsın akşamdan.

Sonra koş terlikle haber vermeye,
"Kiracım bu sabah can verdi" diye,
Üç beş kişi duysun ve belediye,
Beni kaldırmaya gelsin, odamdan.

Evden çıkar çıkmaz omuzda tabut.
Sen de eller gibi adımı unut.
Kapımı birkaç gün için açık tut,
Eşyam bakakalsın diye arkamdan.

AHMET MUHİP DIRANAS

(1909 – 1980)

FAHİRİYE ABLA

Hava keskin bir kömür kokusuyla dolar,
Kapanırdı daha gün batmadan kapılar.
Bu, afyon ruhu gibi baygın mahalleden,
Hayalimde tek çizgi bir sen kalmışsın, sen!
Hülyasındaki geniş aydınlığa gülen
Gözlerin, dişlerin ve ak pak gerdanınla
Ne güzel komşumuzdun sen, Fahriye Abla!

Eviniz kutu gibi küçücük bir evdi,
Sarmaşıklarla balkonu örtük bir evdi;
Güneşin batmasına yakın saatlerde
Yıkanırdı gölgesi kuytu bir derede.
Yaz, kış yeşil bir saksı ıtır pencerede;
Bahçende akasyalar açardı baharla.
Ne şirin komşumuzdun sen, Fahriye Abla!

Önce upuzun, sonra kesik saçın vardı;
Tenin buğdaysı, boyun bir başak kadardı.
İçini gıcıklardı bütün erkeklerin
Altın bileziklerle dolu bileklerin.
Açılırdı rüzgârda kısa eteklerin;
Açık saçık şarkılar söyledin en fazla.
Ne çapkın komşumuzdun sen, Fahriye Abla!

Gönül verdin derlerdi o delikanlıya,
En sonunda varmışsın bir Erzincanlıya.
Bilmem şimdi hâlâ bu ilk kocanda mısın,
Hâlâ dağları karlı Erzincan'da mısın?
Bırak, geçmiş günleri gönlüm hatırlasın;
Hatırada kalan şey değişmez zamanla,
Ne vefalı komşumuzdun sen, Fahriye Abla!

ARİF NİHAT ASYA

(1904 – 1975)

BAYRAK

Ey,mavi göklerin beyaz ve kızıl süsü,
Kız kardeşimin gelinliği,şehidimin son örtüsü!
Işık ışık, dalga dalga bayrağım,
Senin destanını okudum, senin destanını
yazacağım.

Sana benim gözümle bakmayanın
mezarını kazacağım.
Seni selamlamadan uçan kuşun
yuvasını bozacağım.

Dalgalandığın yerde ne korku, ne keder...
Gölgende bana da, bana da yer ver!
Sabah olmasın, günler doğmasın ne çıkar.
Yurda ay yıldızın ışığı yeter.

Savaş bizi karlı dağlara götürdüğü gün.
Kızılığında ısındık,
Dağlardan çöllere düşürdüğü gün.
Gölgene sığındık.

Ey, şimdi süzgün, rüzgârlarda dalgalan;
Barışın güvercini, savaşın kartalı...
Yüksek yerlerde açan çiçeğim;
Senin altında doğdum,
Senin dibinde öleceğim.

Tarihim, şerefim, şiirim, her şeyim:
Yeryüzünde yer beğen!
Nereye dikilmek istersen,
Söyle, seni oraya dikeyim!

FETİH MARŞI

Yelkenler biçilecek, yelkenler dikilecek;
Dağlardan çektiriler, kalyonlar çekilecek;
Kerpetenlerle surun dişleri sökülecek

Yürü, hala ne diye oyunda oynastasın?
Fatihin İstanbul'u fethettiği yaştasın.!

Sen de geçebilirsin yardan, anadan, serden....
Senin de destanını okuyalım ezberden...
Haberin yok gibidir taşıdığın değerden...

Elde sensin, dilde sen, gönüldesin baştasın...
Fatihin İstanbul'u fethettiği yaştasın.!

Yüzüne çarpmak gerek zamanenin fendini...
Göster: Kabaran sular nasıl yıkar bendini?
Küçük görme, hor görme, delikanlım kendini

Şu kırık abideyi yükseltecek taştasın;
Fatihin İstanbul'u fethettiği yaştasın.!

Bu kitaplar Fatih'tir, Selimdir, Süleyman'dır.
Şu mihrap Sinanüddin, şu minare Sinan'dır.
Haydi artık uyuyan destanını uyandır.!

Bilmem, neden gündelik işlerle telaştasın
Kızım, sen de Fatihler doğuracak yaştasın.!

Delikanlım, işaret aldığın gün atandan
Yürüyeceksin... Millet yürüyecek arkandan!
Sana selam getirdim Ulubatlı Hasandan....

Sen ki burçlara bayrak olacak kumaştasın;
Fatihin İstanbul'u fethettiği yaştasın.!

Bırak, bozuk saatler yalan yanlış işlesin!
Çelebiler çekilip haremelerde kışlasın!
Yürü aslanım, fetih hazırlığı başlasın...

Yürü, hala ne diye kendinle savaştasın?
Fatihin İstanbul'u fethettiği yaştasın.!

Bir Bayrak Rüzgâr Bekliyor

Şehitler tepesi boş değil,
Biri var bekliyor.
Ve bir göğüs, nefes almak için;
Rüzgâr bekliyor.
Türbesi yakışmış bu kutlu tepeye;
Yattığı toprak belli,
Tuttuğu bayrak belli,
Kim demiş meçhul asker diye?
Destanını yapmış, kasideye kanmış.
Bir el ki; ahretten uzanmış,
Edeple gelip birer birer öpsün diye faniler!
Öpelim temizse dudaklarımız,
Fakat basmasın toprağa, temiz değilse
ayaklarımız.
Rüzgârını kesmesin gövdeler
Sesinden yüksek çıkmasın nutuklar, kasideler.
Geri gitsin alkışlar, geri,
Geri gitsin ellerin yapma çiçekleri!
Ona oğullardan, analardan dilekler yeter,
Yazın sarı, kışın beyaz çiçekler yeter!
Söyledi söyleyenler demin,
Gel süngülü yiğit, alkışlasınlar
Şimdi sen söyle söz senin.
Şehitler tepesi boş değil,
Toprağını kahramanlar bekliyor!
Ve bir bayrak dalgalanmak için;
Rüzgâr bekliyor!
Destanı öksüz, sükutu derin meçhul askerin;
Türbesi yakışmış bu kutlu tepeye
Yattığı toprak belli,
Tuttuğu bayrak belli,
Kim demiş meçhul asker diye?..

ÂŞIK VEYSEL ŞATIROĞLU

(1894 – 1973)

KARA TOPRAK

Dost dost diye nicesine sarıldım
Benim sadık yârim kara topraktır.
Beyhude dolandım, boşa yorulduğum
Benim sadık yârim kara topraktır.

Nice güzellere bağlandım kaldım
Ne bir vefa gördüm ne fayda buldum
Her türlü istediğim topraktan aldım
Benim sadık yârim kara topraktır

Koyun verdi, kuzu verdi, süt verdi
Yemek verdi, ekmeğ verdi, et verdi
Kazma ile dövmeyince kıt verdi
Benim sadık yârim kara topraktır

Adem'den bu deme neslim getirdi
Bana türlü türlü meyve bitirdi
Her gün beni tepesinde götürdü
Benim sadık yârim kara topraktır.

Karnın yardım kazmayman, belinen
Yüzün yırttım tırnağınan, elinen
Yine beni karşıladı gülünen
Benim sadık yârim kara topraktır

İşkence yaptıkça bana gülerdi
Bunda yalan yoktur herkes de gördü
Bir çekirdek verdim, dört bostan verdi
Benim sadık yârim kara topraktır.

Havaya bakarsam hava alırım
Toprağa bakarsam dua alırım
Topraktan ayrılısam nerde kalırım
Benim sadık yârim kara topraktır.

Bir dileğin varsa iste Allah'tan
Almak için uzak gitme topraktan
Cömertlik toprağa verilmiş Hak'tan
Benim sadık yârim kara topraktır.

Hakikat istersen açık bir nokta
Allah kula yakın, kul da Allah'a
Hakkın gizli hazinesi toprakta
Benim sadık yârim kara topraktır.

Bütün kusurumu toprak gizliyor
Melhem çalıp yaralarım düzlüyor
Kolun açmış yollarımı gözlüyor
Benim sadık yârim kara topraktır.

Her kim ki olursa bu sırta mazhar
Dünyaya bırakır ölmez bir eser
Gün gelir Veysel'i bağrına basar
Benim sadık yârim kara topraktır.

UZUN İNCE BİR YOLDAYIM

Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Bilmiyorum ne haldeyim
Gidiyorum gündüz gece

Dünyaya geldiğim anda
Yürüdüm aynı zamanda
İki kapılı bir handa
Gidiyorum gündüz gece

Uykuda dahi yürüyom
Kalmaya sebep arıyom
Gidenleri hep görüyom
Gidiyorum gündüz gece

Kırk dokuz yıl bu yollarda
Ovada dağda çöllerde
Düşmüşüm gurbet ellerde
Gidiyorum gündüz gece

Şaşar Veysel işbu hale
Gah ağlayan gahi güle
Yetişmek için menzile
Gidiyorum gündüz gece

DOSTLAR BENİ HATIRLASIN

Ben giderim adım kalır
Dostlar beni hatırlasın
Düğün olur bayram gelir
Dostlar beni hatırlasın

Can bedenden ayrılacak
Tütmez baca yanmaz ocak
Selam olsun kucak kucak
Dostlar beni hatırlasın

Açar solar türlü çiçek
Kimler gülmüş kim gülecek
Murat yalan, ölüm gerçək
Dostlar beni hatırlasın

Gün ikindi aksam olur
Gör ki basa neler gelir
Veysel gider adı kalır
Dostlar beni hatırlasın

ATAOL BEHRAMOĞLU

(1942 -)

BEBEKLERİN ULUSU YOK

İlk kez yurdumdan uzakta yaşadım bu duyguyu
Bebeklerin ulusu yok
Başlarını tutuşları aynı
Bakarken gözlerinde aynı merak
Ağlarken aynı seslerinin tonu

Bebekler çiçeği insanlığımızın
Güllerin en hası, en goncası
Sarışın bir ışık parçası kimi
Kimi kapkara üzüm tanesi
Babalar, çıkarmayın onları akıldan
Analar, koruyun bebeklerinizi
Susturun, susturun söyletmeyin,
Savaştan, yıkımdan söz ederse biri.

Bırakalım sevdıyla büyüsünler
Serpilip gelişsinler fidan gibi
Senin, benim, hiç kimsenin değil
Bütün bir yer yüzünüdür onlar
Bütün insanlığın gözbebeği

İlk kez yurdumdan uzakta yaşadım bu duyguyu
Bebeklerin ulusu yok
Bebekler çiçeği insanlığımızın
Ve geleceğimizin biricik umudu.

BEN ÖLÜRSEM AKŞAMÜSTÜ ÖLÜRÜM

Ben ölürsem akşamüstü ölürüm
Şehre simsiyah bir kar yağar
Yollar kalbimle örtülür
Parmaklarımın arasından
Gecenin geldiğini görürüm

Ben ölürsem akşamüstü ölürüm
Çocuklar sinemaya gider
Yüzümü bir çiçeğe gömüp
Ağlamak gibi isterim
Derinden bir tren geçer

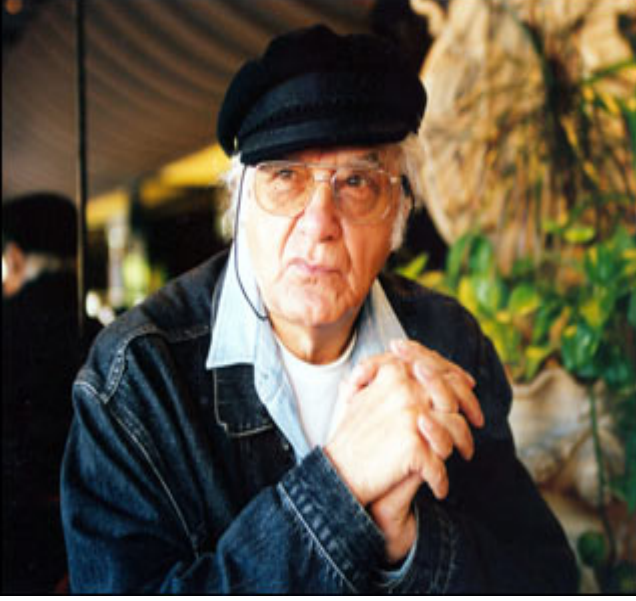
Ben ölürsem akşamüstü ölürüm
Alıp başımı gitmek isterim
Bir akam bir kente girerim
Kayısı ağaçları arasından
Gidip denize bakarım
Bir tiyatro seyredirim

Ben ölürsem akşamüstü ölürüm
Uzaktan bir bulut geçer
Karanlık bir çocukluk bulutu
Gerçeküstü bir ressam
Dünyayı değiştirmeye başlar
Kuş sesleri, haykırışlar
Denizin ve kırların
Rengi birdenbire karışır

Sana bir şiir getiririm
Sözler rüyamdan fıskırır
Dünya bölümlere ayrılır
Birinde bir pazar sabahı
Birinde sararmış yapraklar
Birinde bir adam
Her şeye yeniden başlar

ATTILA İLHAN

(1925 – 2005)

BEN SANA MECBURUM

Ben sana mecburum bilemezsin
Adını mih gibi aklımda tutuyorum
Büyüdükçe büyüyor gözlerin
Ben sana mecburum bilemezsin
İçimi seninle ısıtıyorum

Ağaçlar sonbahara hazırlanıyor
Bu şehir o eski İstanbul mudur?
Karanlıkta bulutlar parçalanıyor
Sokak lambaları birden yanıyor
Kaldırımlarda yağmur kokusu
Ben sana mecburum sen yoksun

Sevmek kimi zaman rezilce korkudur
İnsan bir akşamüstü ansızın yorulur
Tutsak ustura ağzında yaşamaktan
Kimi zaman ellerini kırar tutkusu
Birkaç hayat çıkarır yaşamasından
Hangi kapıyı çalsa kimi zaman
Arkasında yalnızlığın hınzır uğultusu

Fatihte yoksul bir gramofon çalıyor
Eski zamanlardan bir Cuma çalıyor
Durup köşe başında deliksiz dinlesem
Sana kullanılmamış bir gök getirsem
Haftalar ellerimde ufalanıyor
Ne yapsam ne tutsam nereye gitsem
Ben sana mecburum sen yoksun

Belki Haziranda mavi benekli çocuksun
Ah seni bilmiyor kimseler bilmiyor
Bir şilep sızıyor ıssız gözlerinden
Belki Yeşilköy'de uçağa biniyorsun
Bütün ıslanmışsın tüylerin ürperiyor
Belki körsün kırılmışsın telâş içindesin
Kötü rüzgâr saçlarını götürüyor

Ne vakit bir yaşamak düşünsem
Bu kurtlar sofrasında belki zor
Ayıpsız fakat ellerimizi kirletmeden
Ne vakit bir yaşamak düşünsem
Sus deyip adınla başlıyorum
İçim sıra kımıldıyor gizli denizlerin
Hayır başka türlü olmayacak
Ben sana mecburum bilemezsin.

BEDRİ RAHİMİ EYÜBOĞLU

(1913 - 1975)

Bilgi:

1958'de Uluslararası Brüksel Sergisi için 272 m²'lik bir mozaik pano gerçekleştirdi ve bu eseriyle serginin büyük ödülü olan altın madalyayı kazandı. Bundan bir yıl sonra Paris'teki NATO yapısı için, şimdi Brüksel'de bulunan, 50 m²'lik bir mozaik pano hazırladı. 1960 ve 1961'de iki kez ABD'ye gitti. Orada birçok geziye katıldı, konferanslar verdi ve resim çalışmaları yaptı. 1969'da Sao Paulo Bienali'nde onur madalyası kazandı.

TÜRKÜLER DOLUSU

Kirazın derisinin altında kiraz
Narın içinde nar
Benim yüreğimde boylu boyunca
Memleketim var
Canıma ciğerime dek işlemiş
Canıma ciğerime
Sapına kadar.
Elma dalından uzağa düşmez
Ne yana gitsem nafîle.
Memleketin hali gözümünden gitmez
Binbir yerimden bağlanmışım
Bundan ötesine aklım ermez.

Yerliyim yerli olmasına
ilmik ilmik, damar damar
Yerliyim.
Bir dilim Trabzon peyniri
Bir avuç tiftik
Bir çimdik çavdar
Bir tutam şile bezi gibi
Dişimden tırnağıma kadar
Ressamım.
Yurdumun taşından toprağından şurup gelir
nakışlarım
Taşıma toprağıma toz konduranın
Alnını karışlarım
Şairim şair olmasına
Canım kurban şiirin gerçeğine hasına
içerisine insan kokusu sinmiş mısralara
vurgunum
Bıçak gibi kemiğe dayansın yeter
Eğri büğrü , kör topal kabulum
Şairim
Zifiri karanlıkta gelse şiirin hası
Ayak seslerinden tanırım
Ne zaman bir köy türküsü duysam
Şairliğimden utanırım
Şairim
Şiirin gerçeğini köy türkülerimizde bulmuşum
Türkülerle yunmuş yıkanmış dilim
Onlarla ağlamış, onlarla gülmüşüm

Hey hey, yine de hey hey
Salınsın türküler bir uçtan bir uca
Evelallah hepsinde varım
Onlar kadar sahici
Onlar kadar gerçek
insancasına, erkeğesine
'Bana bir bardak su' dercesine
Bir türkü söylemeden gidersem yanarım.

Ah bu türküler
Türkülerimiz
Ana sütü gibi candan
Ana sütü gibi temiz
Türkülerde tüter dağ dağ, yayla yayla
Köyümüz, köylümüz, memleketimiz.
Ah bu türküler,
Köy türküleri
Dilimizin tuzu biberi
Memleket ahvalini onlardan sor
Kitaplarda değil, türkülerde ara Yemen'i
Öleni, kalanı, gidip gelmeyi...
Ben türkülerden aldım haberi.

Ah bu türküler, köy türküleri
Mis gibi insan kokar, mis gibi toprak
Hilesiz hurdasız, çırılçıplak
Dişisi dişi, erkeği erkek
Kaşı kaş, gözü göz, yarası yara
Bıçağı bıçak .
Ah bu türküler köy türküleri
Karanlık kuyularda açılmış çiçekler gibi
Kiminin reyhasından geçilmez
Kimi zehir, kimi zemberek gibi.

Ah bu türküler, köy türküleri
Olgun bir karpuz gibi yarınır içim
Kan damlar ucundan, murekkep değil
işte söz, işte ses, işte biçim:
'Uzun kavak gıcım gıcım gıcılar'
iliklerine kadar işlemiş sızı
Artık iflah olmaz kavak ağacı
Bu türkünün yüreğinde sancı var.

Ah bu türküler, köy türküleri
Ne düzeni belli, ne yazanı
Altlarında imza yok ama
içlerinde yürek var
Cennet misali sevişen
Cehennemler gibi dövüşen
Bir çocuk gibi gülüp
Mağaralar gibi inleyen
Nasıl unuttur nasıl
Ömründe bir kez olsun
Halk türküsü dinleyen...

Bedri Rahmi EYÜBOĞLU'nun Atölyesinin Girişinde Asılı Bulunan Yemini

Bugüne kadar resim sanatı alanında Yapıla gelmiş olanları inceleyeceğime Kendini bütün dünyaya kabul ettirmişler Arasında beni en çok saranlarını ayırarak Onlara kendi aramalarımı, denemelerimi Katacağıma Alışıla gelmiş, basmakalıp, hazırlop Klişeleşmiş çiğnene çiğnene tadı tuzu Kalmamış hiçbir şeyi tekrarlamayacağıma Elimden çıkan her çizgiye Her lekeye Her renge Her beneğe Kendi aklımı Kendi tecrübemi Kendi tasamı Kendi ömrümü, yüreğimi basacağıma Aldığım nefes, içtiğim su, bastığım toprak Gözüm, kulağım, burnum, Elim, belim, dilim, derim üstüne Yemin ederim

Yemini bozduğum gün Burdan giderim.

BEHÇET NECATİGİL

(1916 – 1979)

EVİN HALLERİ

Evin yalın hali
İster cüce, ister dev
Camlarında perde yok
Bomboş, ev.

Evin -i hali, sabah,
Geciktiniz haydi!
Uykuların tatlandığı sularda
Bırakacaksınız evi.

Evin -e hali, gün boyu,
Ha gayret emektar deve!
Sırtınızda yılların yorgunluğu
Akşam erkenden eve.

Evin -de hali, saadet,
Isınmak ocaktaki alevde
Sönmüş yıldızlara karşı
Işıklar varsa evde.

Evin -den hali, uzaksınız,
Hattâ içinde yaşarken
Aşkların, ölümlerin omzunda
Ayrılmak varken evden.

KİTAPLARDA ÖLMEK

Adı, soyadı
Açılır parantez
Doğduğu yıl, çizgi, öldüğü yıl, bitti
Kapanır, parantez.

O şimdi kitaplarda bir isim, bir soyadı
Bir parantez içinde doğum, ölüm yılları.

Ya sayfa altında, ya da az ilerde
Eserleri, ne zaman basıldıkları
Kısa, uzun bir liste.
Kitap adları
Can çekişen kuşlar gibi elinizde.

Parantezin içindeki çizgi
Ne varsa orda
Ümidi, korkusu, gözyaşı, sevinci
Ne varsa orda.

O şimdi kitaplarda
Bir çizgilik yerde hapis,
Hâlâ mı yaşıyor, korunamaz ki,
Öldürebilirsiniz.

SEVGİLERDE

Sevgileri yarına bıraktınız
Çekingen, tutuk, saygılı.
Bütün yakınlarınız
Sizi yanlış tanıdı.

Bitmeyen işler yüzünden
(Siz böyle olsun istemezsiniz)
Bir bakış bile yeterken anlatmaya
her şeyi
Kalbinizi dolduran duygular
Kalbinizde kaldı.

Siz geniş zamanlar umuyordunuz
Çirkindi dar vakitlerde bir sevgiyi
söylemek.
Yılların telâşlarda bu kadar çabuk
Gececeği aklınıza gelmezdi.

Gizli bahçenizde
Açan çiçekler vardı,
Gecelerde ve yalnız.
Vermeye az buldunuz
Yahut vaktiniz olmadı.

CAHİT KÜLEBİ

(1917 – 1997)

HİKAYE

Senin dudakların pembe
Ellerin beyaz,
Al tut ellerimi bebek
Tut biraz!

Benim doğduğum köylerde
Ceviz ağaçları yoktu,
Ben bu yüzden serinliğe hasretim
Okşa biraz!

Benim doğduğum köylerde
Buğday tarlaları yoktu,
Dağıt saçlarını bebek
Savur biraz!

Benim doğduğum köyleri
Akşamları eşkiyalar basardı.
Ben bu yüzden yalnızlığı hiç sevmem
Konuş biraz!

Benim doğduğum köylerde
Kuzey rüzgârları eserdi,
Ve bu yüzden dudaklarım çatlaaktır
Öp biraz!

Sen Türkiye gibi aydınlık ve güzelsin!
Benim doğduğum köyler de güzeldi,
Sen de anlat doğduğun yerleri,
Anlat biraz!

YURDUM

1917 senesinde
Topraklarında doğmuşum.
Anamdan emdiğim süt
Çeşmeden tarlandan gelmiş.
Emmilerim hudutlarında
Senin için doğuşürken ölmüşler.
Kalelerin burcunda
Uçurtma uçurmuşum,
Çimmişim derelerinde.
Bir andız fidanı gibi büyümüşüm.
Topraklarının üstünde.

Koca koca kamyonlara binmişim.
Daha büyük şehirlerine
Okumaya gitmişim.
Eşkiyalar yolu kesmiş,
Alacak şey bulamamışlar.
Topraklarının üstünde
Top oynamış, aşık olmuş,
düşünmüş,
Ahbap edinmişim.

Kederlendiğim günler olmuş
Naçar dolaşmışım sokaklarında,
Sevinçli günlerim olmuş
Başım havalarda gezmişim.
Bağrımı açıp ılgın ılgın
Esen serin rüzgarlarına,
İlk defa kıyılarından
Denizi seyretmişim.
Issız çorak ovalarında
Günlerce yolculuk etmişim.

Ağladığım senin içindir
Güldüğüm senin için
Öpüp başıma koyduğum
Ekmek gibisin.

CAHİT SITKI TARANCI

(1910 – 1956)

OTUZ BEŞ YAŞ

Yaş otuz beş! Yolun yarısı eder.
Dante gibi ortasındayız ömrün.
Delikanlı çağımızdaki cevher,
Yalvarmak, yakarmak nafîle bugün,
Gözünün yaşına bakmadan gider.

Şakaklarıma kar mı yağdı ne var?
Benim mi Allah'ım bu çizgili yüz?
Ya gözler altındaki mor halkalar?
Neden böyle düşman görünüyorsunuz;
Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?

Zamanla nasıl değişiyor insan!
Hangi resmime baksam ben değilim:
Nerde o günler, o şevk, o heyecan?
Bu güler yüzlü adam ben değilim
Yalandır kaygısız olduğum yalan.

Hayâl meyal şeylerden ilk aşkımız;
Hatırası bile yabancı gelir.
Hayata beraber başladığımız
Dostlarla da yollar ayrıldı bir bir;
Gittikçe artıyor yalnızlığımız

Gökyüzünün başka rengi de varmış!
Geç fark ettim taşın sert olduğunu.
Su insanı boğar, ateş yakarmış!
Her doğan günün bir dert olduğunu,
İnsan bu yaşa gelince anlarmış.

Ayva sarı nar kırmızı sonbahar!
Her yıl biraz daha benimsediğim.
Ne dönüp duruyor havada kuşlar?
Nerden çıktı bu cenaze? Ölen kim?
Bu kaçınıcı bahçe gördüm tarumar.

N'eylersin ölüm herkesin başında.
Uyudun uyanamadın olacak
Kim bilir nerde, nasıl, kaç yaşında?
Bir namazlık saltanatın olacak.
Taht misali o musalla taşında.

BİR MEMLEKET İSTERİM

Memleket isterim
Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun;
Kuşların çiçeklerin diyarı olsun.

Memleket isterim
Ne başta dert ne gönülde hasret olsun;
Kardeş kavgasına bir nihayet olsun.

Memleket isterim
Ne zengin fakir ne sen ben farkı olsun;
Kış günü herkesin evi barkı olsun.

Memleket isterim
Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun;
Olursa bir şikâyet ölümden olsun.

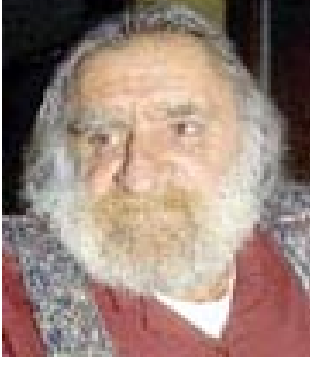
ÇOCUKLUK

Affan dedeye para saydım,
Sattı bana çocukluğumu.
Artık ne yaşım var ne de adım;
Bilmiyorum kim olduğumu.
Hiç bir şey sorulmasın benden;
Haberim yok olan bitenden.

Bu bahar havası, bu bahçe;
Havuzda su şırıl şırıldır.
Uçurtmam bulutlardan yüce,
Zıpızplarım pırl pırlıdır.
Ne güzel dönüyor çemberim;
Hiç bitmese horoz şekerim!

CAN YÜCEL

(1926 – 1999)

HER ŞEY SENDE GİZLİ

Yerin seni çektiği kadar ağırsın
Kanatların çırpındığı kadar hafif..
Kalbinin attığı kadar canlısın
Gözlerinin uzağı gördüğü kadar genç...
Sevdiklerin kadar iyisin
Nefret ettiklerin kadar kötü..

Ne renk olursa olsun kaşın gözün
Karşındakinin gördüğüdür rengin..
Yaşadıklarını kar sayma:
Yaşadığın kadar yakınsın sonuna;

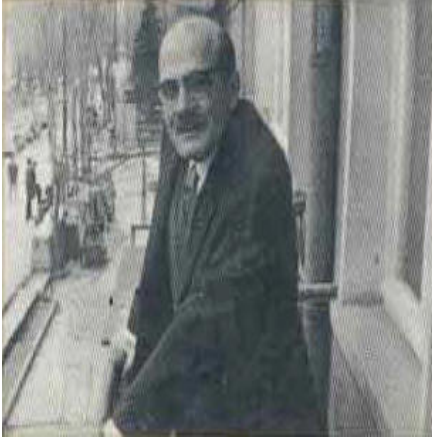
Ne kadar yaşarsan yaşa,
Sevdiğin kadardır ömrün..
Gülebildiğin kadar mutlusun
Üzülme bil ki ağladığın kadar güleceksin
Sakın bitti sanma her şeyi,

Sevdiğin kadar sevilleceksin.
Güneşin doğuşundadır doğanın sana verdiği değer
Ve karşıdakine değer verdiğin kadar insansın
Bir gün yalan söyleyeceksen eğer
Bırak karşıdaki sana güvendiği kadar inansın.
Ay ışığındadır sevgiliye duyulan hasret
Ve sevgiline hasret kaldığın kadar ona yakınsın
Unutma yağmurun yağdığı kadar ıslaksın
Güneşin seni ısıttığı kadar sıcak.
Kendini yalnız hissettiğin kadar yalnızsın
Ve güçlü hissettiğin kadar güçlü.
Kendini güzel hissettiğin kadar güzelsin..

İşte budur hayat!
İşte budur yaşamak bunu hatırladığın kadar yaşarsın
Bunu unuttuğunda aldığın her nefes kadar üşürsün
Ve karşıdakini unuttuğun kadar çabuk unutulursun
Çiçek sulandığı kadar güzeldir
Kuşlar ötebildiği kadar sevimli
Bebek ağladığı kadar bebektir
Ve her şeyi öğrendiğin kadar bilirsin bunu da öğren,
Sevdiğin kadar sevilirsin...

CEYHUN ATUF KANSU

(1919 – 1978)

Dünyanın Bütün Çiçekleri

Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum
Bütün çiçeklerini getirin buraya,
Öğrencilerimi getirin, getirin buraya,
Kaya diplerinde açmış çiğdemlere benzer
Bütün köy çocuklarını getirin buraya,
Son bir ders vereceğim onlara,
Son şarkımı söyleyeceğim,
Getirin, getirin...ve sonra öleceğim.

Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum,
Kır ve dağ çiçeklerini istiyorum,
Kaderleri bana benzeyen,
Yalnızlıkta açarlar, kimse bilmez onları
Geniş ovalarda kaybolur kokuları...
Yurdumun sevgili ve adsız çiçekleri
Hepinizi, hepinizi istiyorum, gelin görün beni,
Toprağı nasıl örterseniz öylece örtün beni.

Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum,
Afyon ovasında açan haşhaş çiçeklerini
Bacımın suladığı fesleğenleri,
Köy çiçeklerinin hepsini, hepsini,
Avluların pembe entarili hatmisini,
Çoban yastığını, peygamber çiçeğini de unutmayın,
Aman Isparta güllerini de unutmayın
Hepsini, hepsini bir anda koklamak istiyorum.
Getirin, dünyanın bütün çiçeklerini istiyorum.

Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum,
Ben köy öğretmeniyim, bir bahçıvanım,
Ben bir bahçe suluyordum, gönlümden,
Kimse bilmez, kimse anlamaz dilimden,
Ne güller fişkırır çilelerimden,
Kandır, hayattır, emektir benim güllerim,
Korkmadım, korkmuyorum ölümden,
Siz çiçek getirin yalnız, çiçek getirin.

Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum,
Baharda Polatlı kırlarında açan,
Güz geldi mi Kopdağına göçen,
Yörükler yaylasında Toroslarda eğleşen,
Muş ovasından, Ağrı eteğinden,
Güçenmesin bütün yurt bahçelerinden
Çiçek getirin, çiçek getirin, örtün beni,
Eğin türkülerinin içine gömün beni.

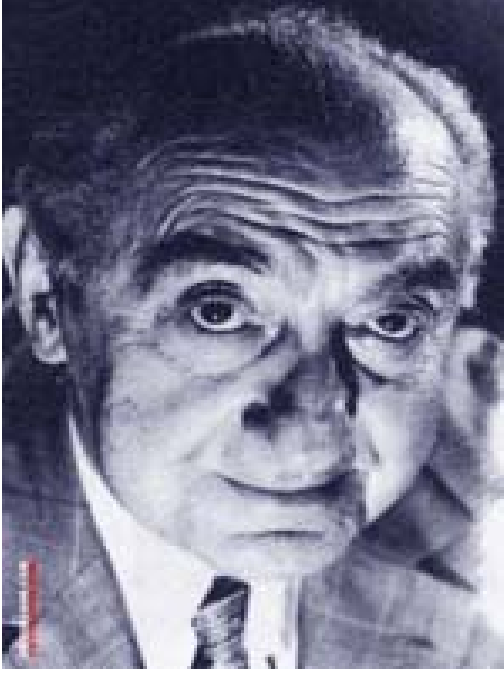
Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum,
En güzellerini saymadım çiçeklerin,
Çocukları, öğrencileri istiyorum.
Yalnız ve çileli hayatımın çiçeklerini,
Köy okullarında açan, gizli ve sessiz,
O bakımsız, ama kokusu eşsiz çiçek.
Kimse bilmeyecek, seni beni kimse
bilmeyecek,
Seni beni yalnızlık örtecek, yalnızlık örtecek.

Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum,
Ben mezarlı yaşamayı diliyorum,
Ölmek istiyorum, yaşamak istiyorum,
Yetiştirdiğim bahçe yarıda kalmasın,
Tarumar olmasın istiyorum, perişan olmasın,
Beni bilse bilse çiçekler bilir, dostlarım,
Niçin yaşadığımı ben onlara söyledim,
Çiçeklerde açar benim gizli arzularım.

Dünyanın bütün çiçeklerini diyorum,
Okulun duvarı çöktü altında kaldım,
Ama ben dünya üstüneyim, toprakta,
Yaz kış bir şey söyleyen toprakta,
Çile çektim, yalnız kaldım, ama yaşadım,
Yurdumun çiçeklenmesi için daima yaşadım,
Bilir bunu bahçeler, kayalar, köyler bilir.
Şimdi sustum, örtün beni, yatırın buraya,
Dünyanın bütün çiçeklerini getirin buraya.

FARUK NAFİZ ÇAMLIBEL

(1898 – 1973)

ÇOBAN ÇEŞMESİ

Derinden derine ırmaklar ağlar,
Uzaktan uzağa çoban çeşmesi.
Ey suyun sesinden anlayan bağlar,
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi?

Gönlünü Şirin'in aşkı sarınca,
Yol almış hayatın ufuklarınca;
O hızla dağları Ferhad yarınca,
Başlamış akmağa çoban çeşmesi

O zaman başından aşkındı derdi,
Mermeri oyardı, taşı delerdi.
Kaç yanık yolcuya soğuk su verdi,
Değdi kaç dudağa çoban çeşmesi!

Vefasız Aslı'ya yol gösteren bu,
Kerem'in sazına cevap veren bu
Kuruyan gözlere yaş gönderen bu...
Sızmazdı toprağa çoban çeşmesi

Leyla gelin oldu, Mecnun mezarda,
Bir susuz yolcu yok şimdi dağlarda;
Ateşten kızaran bir gül arar da,
Gezer bağdan bağa çoban çeşmesi.

Ne şair yaş döker, ne âşık ağlar,
Tarihe karıştı eski sevdalar:
Beyhude seslenir, beyhude çağlar
Bir sola, bir sağa çoban çeşmesi

ZAFER TÜRKÜSÜ

Yaşamaz ölümü göze almayan
Zafer, göz yummadan koşarda gider.
Bayrağa kanının alı çalmayan
Gözyaşı boşana boşana gider!

Kazanmak istersen sen de zaferi
Gürleyen sesinle doldur gökleri
Zafer dedikleri kahraman peri
Susandan kaçır da coşana gider.

Bu yolda herkes bir ey delikanlı
Diriler şerefli ölümler şanlı
Yurt için dövüşen başı dumanlı
Her zaman bu sandan, o sana gider.

ŞAİRİMİZİN DİĞER BİLİNEREN ŞİİRİ "HAN DUVARLARI"DIR

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

(1914 - 2008)

MUSTAFA KEMAL'İN KAĞNISI

Yediyordu Elif kağnısını
Kara geceden geceden
Sanki elif elif uzuyordu inceliyordu
Uzak cephelerin acısıydı gıcırtilar
İnliyordu dağın ardı yasla
Her bir heceden heceden

Mustafa Kemal'in Kağnısı derdi kağnısına
Mermi taşırdı öteye, dağ taş aşardı
Çabuk giderdi, çok götürürdü Elifcik
Nam salmıştı asker içinde
Bu kez herkesten evvel almıştı yükünü
Doğrulmuştu yola, önceden önceden

Öküzleriyle kardeş gibiydi Elif,
Yemezdi, içmezdi, yemeden içmeden onlar
Kocabaş çok ihtiyardı çok zayıftı
Mahzundu bütün Sarıkız, yanı sıra
Gecenin ulu ağırlığına karşı,
Hafiftiler, inceden inceden

İriydi Elif kuvvetliydi kağnı başında
Elma elmaydı yanakları, üzüm üzümdü gözleri
Kınalı ellerinden rüzgâr geçerdi daim
Toprak gülümserdi çarıklı ayaklarına
Alını yeşilini kapmıştı, geçirmişti
Niceden niceden

Durdu birdenbire Kocabaş, ova bayır durdu.
Nazar mı değdi göklerden, ne?
Dah etti, yok. Dahha! dedi, gitmez.
Ta gerilerden başka kağnılar yetişti geçti gıcır gıcır
Nasıl durur Mustafa Kemal'in Kağnısı
Kahroldu Elifcik, düşünceden düşünceden

Aman Kocabaş, ayağını öpeyim Kocabaş,
Vur beni, öldür beni, koma yollarda beni.
Geçer, götürür ana çocuk mermisini askerciğin
Koma yollarda beni, kulun köpeğin olayım
Bak hele üzerimden ses seda uzaklaşır
Düşerim gerilere iyceden iyceden

Kocabaş yığıldı çamura
Büyüdü gözleri büyüdü, yürek kadar
Örtüldü gözleri örtüldü hep
Kalır mı Mustafa Kemal'in Kağnısı bacım
Kocabaşın yerine koştı kendini Elifcik
Yürüdü düşman üstüne yüceden yüceden.

HALİDE NUSRET ZORLUTUNA

(1901 – 1984)

GİT BAHAR

Çekil bu gölgeli yolda
gezinme...
Bahar, bakışların yine pek
sarhoş.
Yanılp gönlüme misafir inme:
Kapısı kilitli, mihrabı bomboş
Mabettir orası, meyhane değil!

Altınlı başında papatya niçin?
Sarı saçlarına pembe gül takın!
Git bahar, gönlümde ibadet için,
Diz çöken kızları ürkütme sakın,
Kalbime girme, o kâşâne değil!

Ziyalar, kokular, renkler, çiçekler...
Ömrünün her günü bir başka düğün,
Bülbüller koynunda aşkı çiçekler
Güller dökülürler göğsüne bütün!..
Gerçekten güzelsin, efsane değil!

Git bahar, git bahar, uzaklarda gül!
Denize renginden bırak hediye
Ufuklarda gezin, semaya süzül
Sokulma kalbime peymaneye diye
Gördüklerin kandil, peymaneye değil!

GEL BAHAR

Gel bahar, erit bu yolun karını,
Geçen seneleri anmayalım hiç
Dinle bülbüllerin şarkılarını
Güllerin kıpkızıl şarabını iç.
Bu dünya bir büyük meyhanedir,
gel!

Gel bahar, gel bahar, yakınlarda gül!
Denize renginden armağan bırak
Ufuklarda gezin, semaya süzül
Sonra yavaş yavaş in, içime ak!
Gönlüm hasretinle divanedir, gel!

BİR ÇOCUK VARDI

Yıllar yıllar öncesi..
Bir tatlı çocuk vardı:
Bülbül sesiydi sesi,
Gülüşleri bahardı!

Ümitti, emeldi o
Her şeyden güzeldi o
Dünyaya bedeldi o
Ve dünya ona dardı!

Derken bir koca dünya parçalandı birden
Dağılıverdi ortalığa
Yalandan dünyacıklar
Ortaklık darmaduman
Ortalık perperişan
Ortalık kırık dökük, yamru yumru, düğüm
düğüm..

Nerde benim tatlı küçüğüm?
Hangi yalandan dünyada kaldı,
Hangi yalancı rüyaya daldı?..

ANNE

Bakışın güneş gibi ısıtır içimizi,
Gülüşün aydınlatır üzgün kalpleri, anne!
Elimizden şefkatle tutar, severken bizi,
Dünyaya geldiğimiz günlerden beri, anne!

En tatlı hatırası en sevimli çağımın,
Yüzünde gölgesi var gül yüzlü bayrağımın,
Anavatan diyorlar adına toprağımın,
Sen vatanlaştırırsın bastığın yeri anne!

Gözlerinde taptaze bir bahardır dört mevsim,
Sevgi enginliğinde kim sana eş olur, kim?
Ayağının altına sermiş cenneti Rabb'im,
Anne... Büyük Allah'ın büyük eseri anne!

KARACAOĞLAN

17. YÜZYIL

ELİF

İncecikten bir kar yağar
Tozar Elif Elif diye
Deli gönül abdal olmuş
Gezer Elif Elif diye

Elif'in uğru nakışlı
Yavru balaban bakışlı
Yayla çiçeği kokuşlu
Kokar Elif Elif diye

Elif kaslarını çatar
Gamzesi bağıma batar
Ak elleri kalem tutar
Yazar Elif Elif diye

Evlerinin önü çardak
Elif'in elinde bardak
Sanki yeşil başlı ördek
Yüzer Elif Elif diye

Karac'oğlan eğmelerin
Gönül sevmez değmelerin
İliklenmiş düğmelerin
Çözer Elif Elif diye

YEŞİL BAŞLI GÖVEL ÖRDEK

Yeşil başlı gövel ördek
Uçar gider göle karşı
Eğricesin tel tel etmiş
Döker gider yâre karşı

Telli turnam sökün gelir
İnci mercan yükün gelir
Elvan elvan kokun gelir
Yâr oturmuş yele karşı

Şahinim var bazlarım var
Tel alışkın sazlarım var
Yâre gizli sözlerim var
Diyemiyom ele karşı

Hani Karac'oğlan hani
Veren alır tatlı canı
Yakışmazsa öldür beni
Yeşil bağla ala karşı

KEMALETTİN KAMI KAMU

(1901 – 1948)

BİNGÖL ÇOBANLARI

Daha deniz görmemiş bir çoban çocuğuyum
Bu dağların eskiden aşinasıdır soyum
Bekçileri gibiyiz ebenced buraların
Bu tenha derelerin, bu vahşi kayaların

Görmediği gün aynı pınardan doldurup testimizi
Kırlara açılırız çingiraklarımızla
Okuma yok, yazma yok, bilmeyiz eski yeni

Kuzular bize söyler yılların geçtiğini
Arzu, başlarımızdan yıldızlar gibi yüksek
Önümüzde bir sürü, yanımızda bir köpek
Dolaştırıp dururuz aynı daussılayı
Anam bir yaz gecesi doğurmuş beni burda
Bu çamlıkta söylemiş son sözlerini babam
Şu karşiki bayırda verdim kuzuyu kurda
"Suna"nın başka köye gelin gittiği akşam
Gün biter, sürü yatar ve sararsan bir ayla
Çoban hicranlarını basar bağrına yayla
- Kuru bir yaprak gibi kalbini eline al -
Diye hıçkırır kaval:

Bir çoban parçasısın, olmasan bile koyun
Daima egeceksin başkalarına boyun
Hülyana karışmasın ne şehir, ne de çarşı
Yamaçlarda her akşam batan güneşe karşı
Uçan kuşları düşün, geçen kervanları an
Mademki kara bahtın adını koydu çoban!
Nasıl yaşadığından, ne içip yediğinden
Çingirak seslerinin dağlara dediğinden
Anlattı uzun uzun.

Şehrin uğultusundan usanmış ruhumuzun
Nadir duyabildiği taze bir heyecanla
Karıştım o gün bugün bu zavallı çobanla
Bingöl yaylalarının mavi dumanlarına
Gönlümü yayla yaptım Bingöl çobanlarına

KİMSESİZLİK

Yıllardır ki bir kılıcım kapalı kında
Kimsesizlik dört yanımda bir duvar gibi
Muzdaribim bu duvarın dış tarafında
Şefkatine inandığım biri var gibi

Sanıyorum saçlarımı okşuyor bir el
Kıpırdanmak istemiyor gözkapaklarım
Yan odadan bir ince ses diyor gibi "gel"
Ve hakikat bırakıyor hülyamı yarım

Gözlerimde parıltısı bakır bir tasın
Kulaklarım komşuların ayak sesinde
Varsın gene bir yudum su veren olmasın
Başucumda biri bana "su yok" desin de

KÖROĞLU

16. YÜZYIL

BENDEN SELAM OLSUN BOLU BEYINE

Benden selam olsun Bolu Beyine
Çıkıp su dağlara yaslanmalıdır
Ok gıcirtısından kalkan sesinden
Dağlar seda verip seslenmelidir

Düşman geldi tabur tabur dizildi
Alnımıza kara yazı yazıldı
Tüfek icad oldu mertlik bozuldu
Eğri kılıç kında paslanmalıdır

Köroğlu düşer mi yine şanından
Ayırır çoğunu er meydanından
Kırat köpüğünden düşman kanından
Çevrem dolup şalvar ıslanmalıdır

NAZIM HİKMET RAN

(1901 – 1963)

YAŞAMAYA DAİR (1-2)

1

Yaşamak şakaya gelmez,
büyük bir ciddiyetle yaşayacaksın
bir sincap gibi mesela,
yani, yaşamının dışında ve ötesinde hiçbir şey beklemeden,
yani bütün işin gücün yaşamak olacak.

Yaşamayı ciddiye alacaksın,
yani o derecede, öylesine ki,
mesela, kolların bağlı arkadan, sırtın duvarda,
yahut kocaman gözlüklerin,
beyaz gömleğinle bir laboratuarda
insanlar için ölebileceksin,
hem de yüzünü bile görmediğin insanlar için,
hem de hiç kimse seni buna zorlamamışken,
hem de en güzel en gerçek şeyin
yaşamak olduğunu bildiğin halde.

Yani, öylesine ciddiye alacaksın ki yaşamayı,
yetmişinde bile, mesela, zeytin diyeceksin,
hem de öyle çocuklara falan kalır diye değil,
ölmekten korktuğun halde ölüme inanmadığın için,
yaşamak yanı ağır bastığından.

2

Diyelim ki, ağır ameliyatlık hastayız,
yani, beyaz masadan,
bir daha kalkmamak ihtimali de var.
Duymamak mümkün değilse de biraz erken gitmenin kederini
biz yine de güleceğiz anlatılan Bektaşî fikrasına,
hava yağmurlu mu, diye bakacağız pencereden,
yahut da sabırsızlıkla bekleyeceğiz
en son ajans haberlerini.

Diyelim ki, dövüşülmeye değer bir şeyler için,
diyelim ki, cepheyiz.

Daha orda ilk hücumda, daha o gün
yüzükoyun kapaklanıp ölmek de mümkün.
Tuhaf bir hınçla bileceğiz bunu,
fakat yine de çıldırasıya merak edeceğiz
belki yıllarca sürecek olan savaşın sonunu.

Diyelim ki hapisteyiz,
yaşımız da elliye yakın,
daha da on sekiz sene olsun açılmasına demir kapının.
Yine de dışarıyla birlikte yaşayacağız,
insanları, hayvanları, kavgası ve rüzgarıyla
yani, duvarın ardındaki dışarıyla.

Yani, nasıl ve nerede olursak olalım
hiç ölmeyecekmiş gibi yaşanacak...

Diğer Bilinen Şiirleri: Kerem Gibi, Nikbinlik

TAHİRLE ZÜHRE MESELESİ

Tahir olmak da ayıp değil Zühre olmak da
hattâ sevda yüzünden ölmek de ayıp değil,
bütün iş Tahir'le Zühre olabilmekte
yani yürekte.

Meselâ bir barikatta dövüşerek
meselâ kuzey kutbunu keşfe giderken
meselâ denerken damarlarında bir serumu
ölmek ayıp olur mu?

Tahir olmak da ayıp değil Zühre olmak da
hatta sevda yüzünden ölmek de ayıp değil.

Seversin dünyayı doludizgin
ama o bunun farkında değildir
ayrılmak istemezsin dünyadan
ama o senden ayrılacak
yani sen elmayı seviyorsun diye
elmanın da seni sevmesi şart mı?
Yani Tahir'i Zühre sevmeseydi artık
yahut hiç sevmeseydi
Tahir ne kaybederdi Tahirliğinden?

Tahir olmak da ayıp değil Zühre olmak da
hatta sevda yüzünden ölmek de ayıp değil.

NECİP FAZIL KISAKÜREK (1905 – 1983)

KALDIRIMLAR

Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında;
Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum.
Yolumun karanlığa saplanan noktasında,
Sanki beni bekleyen bir hayal görüyorum.

Kara gökler kül rengi bulutlarla kapanık;
Evlerin bacasını kolluyor yıldırımlar.
İn cin uykuda, yalnız iki yoldaş uyanık.
Biri benim, biri de serseri kaldırımlar.

İçimde damla damla bir korku birikiyor;
Sanıyorum, her sokak başını kesmiş devler...
Üstüme camlarını, hep simsiyah, diyor;
Gözüne mil çekilmiş bir ama gibi evler.

Kaldırımlar, çilekeş yalnızların annesi;
Kaldırımlar, içimde yaşamış bir insandır.
Kaldırımlar, duyulur, ses kesilince sesi;
Kaldırımlar, içimde kıvrılan bir lisandır.

Bana düşmez can vermek, yumuşak bir kucakta;
Ben bu kaldırımların emzirdiği çocuğum!
Aman, sabah olmasın, bu karanlık sokakta;
Bu karanlık sokakta bitmesin yolculuğum!

Ben gideyim, yol gitsin, ben gideyim, yol gitsin;
İki yanımdan aksın, bir sel gibi fenerler.
Tak, tak, ayak sesimi aç köpekler işitsin;
Yolumun zafer takı, gölgeden taş kemerler.

Ne sabahı göreyim, ne sabah görüneyim;
Gündüzler size kalsın, verin karanlıkları!
Islak bir yorgan gibi, sımsıkı bürüneyim;
Örtün, üstüme örtün, serin karanlıkları.

Uzanıverse gövdem, taşlara boydan boya;
Alsa buz gibi taşlar alnımdan bu ateşi.
Dalıp, sokaklar kadar esrarlı bir kuyuya,
Ölse, kaldırımların kara sevdalı eşi.

SAKARYA TÜRKÜSÜ

İnsan bu, su misali, kıvrım kıvrım akar ya:
Bir yanda akan benim, öbür yanda Sakarya.

Su iner yokuşlardan, hep basamak basamak;
Benimse alın yazım, yokuşlarda susamak.

Her şey akar, su, tarih, yıldız, insan ve fikir:
Oluklar çift, birinden nur akar, birinden kir.

Akıшта demetlenmiş, büyük, küçük, kainat:
Şu çıkan buluta bak, bu inen suya inat!

Fakat Sakarya başka, yokuş mu çıkıyor ne?
Kurşundan bir yük binmiş, köpükten gövdesine:

Çatlıyor, yırtıyor yokuşu sökmek için.
Hey Sakarya, kim demiş suya vurulmaz perçin?

Rabb'im isterse, sular büklüm büklüm burulur.
Sırtına Sakarya'nın, Türk tarihi vurulur.

Eyvah, eyvah, Sakarya'm, sana mı düştü bu yük?
Bu dâvâ hor, bu dâvâ öksüz, bu dâvâ büyük!..

Ne ağır imtihandır, başındaki Sakarya!
Bin bir başlı kartalı nasıl taşır kanarya?

İnsandır sanıyordum mukaddes yüke hamal;
Hamallık ki, sonunda, ne rütbe var, ne de mal,

Yalnız acı bir lokma, zehirle pişmiş aştan:
Ve ayrılık, anneden, vatandan, arkadaştan!

Şimdi dövün Sakarya, dövünmek vakti bu ân;
Kehkeşanlara kaçmış eski güneşleri an!

Hani Yunus Emre ki, kıyında geziyordu?
Hani ardına çil çil kubbeler serpen ordu?

Nerede kardeşlerin, cömert Nil, yeşil Tuna?
Giden şanlı akıncı, ne gün döner yurduna?

Mermerlerin nabzında hâlâ çarpar mı tekbir?
Bulur mu deli rüzgâr o sedayı: Allah bir!

Bütün bunlar sendedir, bu girift bilmecele;
Sakarya, kandillere katran döktü geceler.

Vicdan azabına eş kayna kayna Sakarya.
Öz yurdunda garipsin, öz vatanında parya!

İnsan üç beş damla kan, ırmak üç beş damla su:
Bir hayata çattık ki, hayata kurmuş pusu.

Geldi ölümlü yalan, gitti ölümsüz gerçek:
Siz, hayat süren leşler, sizi kim diriltecek?

Kafdağımı assalar, belki çeker de bir kıl!
Bu ifritten sualin, kılıcı çekmez akıl!

Sakarya, saf çocuğu, mâsum Anadolu'nun,
Divanesi ikimiz kaldık Allah yolunun!

Sen ve ben, gözyaşıyla ıslanmış hamurdaniz;
Rengimize baksınlar, kandan ve çamurdaniz!

Akrebin kıskacında yoğurmuş bizi kader;
Aldırma, böyle gelmiş, bu dünya böyle gider!

Bana kefendir yatak, sana tabuttur havuz:
Sen kıvrıl, ben gideyim, Son Peygamber kılavuz!

Yol onun, varlık onun, gerisi hep angarya:
Yüzüstü çok süründün, ayağa kalk, Sakarya!

NECMETTİN HALİL ONAN

(1902 – 1968)

BİR YOLCUYA

Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın
Bu toprak, bir devrin battığı yerdir.
Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.

Bu ıssız, gölgesiz yolun sonunda
Gördüğün bu tümsek Anadolu'nda,
İstiklal uğrunda, namus yolunda
Can veren Mehmed'in yattığı yerdir.

Bu tümsek, koparken büyük zelzele,
Son vatan parçası geçerken ele,
Mehmed'in düşmanı boğduğu sele
Mübarek kanını kattığı yerdir.

Düşün ki, haşrolan kan, kemik, etin
Yaptığı bu tümsek, amansız, çetin
Bir harbin sonunda bütün milletin
Hürriyet zevkini tattığı yerdir.

ORHAN ŞAİK GÖKYAY

(1902 – 1994)

BU VATAN KİMİN

Bu vatan toprağın kara bağrında
Sıradağlar gibi duranlarıdır.
Bir tarih boyunca onun uğrunda
Kendini tarihe verenlerindir.

Tutuşup kül olan ocaklarından,
Şahlanıp köpüren ırmaklarından,
Hudutta gaza bayraklarından
Alnına ışıklar vuranlarıdır.

Ardına bakmadan yollara düşen
Şimşek gibi çakan, sel gibi coşan
Huduttan hududa yol bulup koşan,
Cepheden cepheyi soranlarıdır.

İleri atılıp sellercesine
Göğsünden vurulup tam ercesine,
Bir gül bahçesine girercesine,
Şu kara toprağa girenlerindir.

Tarihin dilinden düşmez bu destan,
Nehirler gazidir, dağlar kahraman,
Her taşı yakut olan bu vatan,
Can verme sırrına erenlerindir.

Gökyay'ım ne yazsan ziyade değil
Bu sevgi bir kuru ifade değil,
Sencileyin hasmı rüyada değil
Topun namlusundan görenlerindir

ORHAN VELİ KANIK

(1914 – 1950)

İSTANBULU DİNLIYORUM

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı
Önce hafiften bir rüzgâr esiyor;
Yavaş yavaş sallanıyor
Yapraklar ağaçlarda;
Uzaklarda, çok uzaklarda,
Sucuların hiç durmayan çingirakları
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Kuşlar geçiyor, derken;
Yükseklerden, sürü sürü, çığlık çığlık.
Ağlar çekiliyor dalyanlarda;
Bir kadının suya değiyor ayakları;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Serin serin Kapalıçarşı
Cıvıl cıvıl Mahmutpaşa
Güvercin dolu avlular
Çekiç sesleri geliyor doklardan
Güzelim bahar rüzgarında ter kokuları;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Başımda eski âlemlerin sarhoşluğu
Loş kayıkhaneleriyle bir yalı;
Dinmiş lodosların uğultusu içinde
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Bir yosma geçiyor kaldırımdan;
Küfürler, şarkılar, türküler, laf atmalar.
Bir şey düşüyor elinden yere;
Bir gül olmalı;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Bir kuş çırpınıyor eteklerinde;
Alnın sıcak mı, değil mi, biliyorum;
Dudakların ıslak mı, değil mi, biliyorum;
Beyaz bir ay doğuyor fıstıkların arkasından
Kalbinin vuruşundan anlıyorum;
İstanbul'u dinliyorum.

ANLATAMIYORUM

Ağlasam sesimi duyar mısınız,
Mısralarımda;
Dokunabilir misiniz,
Gözyaşlarıma, ellerinizle?

Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel,
Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu
Bu derde düşmeden önce.

Bir yer var, biliyorum;
Her şeyi söylemek mümkün;
Epeyce yaklaşmışım, duyuyorum;
Anlatamıyorum

ÖMER BEDRETTİN UŞAKLI

(1904 – 1946)

DENİZ HASRETİ

Gözümde bir damla su deniz olup taşıyor
Çöllerde kalmış gibi yanıyor, yanıyorum
Bütün gemicilerin ruhu bende yaşıyor
Başımdaki gökleri bir deniz sanıyorum

Nasıl yaşayacağım ey deniz senden uzak
Yanıp sönüyor gözlerimde fenerin
Uyuyor mu limanda her gece sallanarak
Altından çivilerle çakılmış gemilerin?

Sevmiyorum suyunda yıkanmamış rüzgarı
Dalgaların gözümde tütüyor mavi, yeşil...
İçimi güldürmüyor sensiz ay ışıkları
Ufkunda yükselmeyen güneşler güneş değil

Bir gün nehirler gibi çağlayarak derinden
Dağlardan, ormanlardan sana akacak mıyım?
Ey deniz, şöyle bir gün sana bakacak mıyım
Elma bahçelerinden, fındık bahçelerinden?

YILDIZLARIN ALTINDA

Benim gönlüm sarhoştur
Yıldızların altında
Sevişmek ah ne hoştur
Yıldızların Altında

Sular rüzgarı dinler
Aşıklar hep serinler
Çoban yolları inler
Yıldızların altında

Yanmam gönlüm yansa da
Ecel beni ansa da
Gözlerim kapansa da
Yıldızların altında

Mavi nurdan bir ırmak
Gölgede bir salıncak
Bir de ikimiz kalsak
Yıldızların altında

Ne keder ne yas olur
Çakıllar elmas olur
Bir kadeh bir tas olur
Yıldızların altında

Ettiğim ah değildir
Bahtım siyah değildir
Buse günah değildir
Yıldızların altında

RIZA TEVFİK BÖLÜKBAŞI

(1869 – 1949)

UÇUN KUŞLAR

Uçun kuşlar uçun doğduğum yere;
Şimdi dağlarında mor sümbül vardır.
Ormanlar koynunda bir serin dere,
Dikenler içinde sarı gül vardır.

O çay ağır akar, yorgun mu bilmem?
Mehtabı hasta mı, solgun mu bilmem?
Yaslı gelin gibi mahzun mu bilmem?
Yüce dağ başında siyah tül vardır.

Orda geçti benim güzel günlerim;
O demleri anıp bugün inlerim.
Destan-ı ömrümü okur dinlerim,
İçimde oralı bir bülbül vardır.

Uçun kuşlar, uçun burada vefa yok;
Öyle akarsular, öyle hava yok;
Feryadıma karşı aks-i seda yok;
Bu yangın yerinde soğuk kül vardır.

Hey Rıza, kederin başından aşkın,
Bitip tükenmiyor elem-i aşkın,
Sende -derya gibi- daima taşkın,
Daima çalkanır bir gönül vardır.

SABAHATTİN ALİ

(1907 – 1948)

MAHPUSHANE TÜRKÜSÜ 5

Başın öne eğilmesin
Aldırma gönül aldırma
Ağladığın duyulmasın
Aldırma gönül, aldırma

Dışarda deli dalgalar
Gelip duvarları yalar
Seni bu sesler oyalar
Aldırma gönül, aldırma

Görmesen bile denizi
Yukarıya çevir gözü
Deniz dibidir gökyüzü
Aldırma gönül, aldırma

Dertlerin kalkınca şaha
Bir sitem yolla Allah'a
Görecek günler var daha
Aldırma gönül, aldırma

Kurşun ata ata biter
Yollar gide gide biter
Ceza yata yata biter
Aldırma gönül, aldırma

LEYLİM LEY

Döndüm daldan düşen kuru yaprağa
Seher yeli dağıt beni kır beni
Götür tozlarımı burdan uzağa
Yarin çıplak ayağına sür beni

Aldım sazı çıkmış gurbet görmeye
Dönüp yare geldim yüzüm sürmeye
Ne lüzum var şuna buna sormaya
Senden ayrı ne hal oldum gör beni

Ayın şavkı vurur sazım üstüne
Söz söyleyen yoktur sözüm üstüne
Gel ey hilal kaşım dizim üstüne
Ay bir yandan sen bir yandan sar beni

Yedi yıldır uğramadım yurduma
Dert ortağı aramadım derdime
Geleceksen bir gün düşüp ardıma
Kula değil yüreğine sor beni

ŞÜKUFİ NİHAL BAŞAR

(1896 – 1973)

Bir Şey Unuttum

Yolum uzundu biraz, kayalıklar çetindi;
Sona yaklaşınca da gün bitti, akşam indi;
Dediler: "Pek boş yere değil verdiğin emek,
Eriştin demek!..."

Hazırlık da bir büyük savaş bu yolculukta...
Nu uçurumlar aşmak gerekmiş bir solukta!...
Bir cılız su başı da bulsam şimdi tasam yok;
Dayandığım kayaya değemez ateş ve ok!...

Yalnız,
Gönlümde bir acı var, adını bulamadım;
Kırık gibi kanadım!
Bir şey mi kaybettim, ne? Ellerim bomboş gibi...
Bir yakuttan kadeh ki varlık çatlamış gibi ...

Ses mi, çiçek mi desem;
Işık mı, renk mi desem;
Sanki, geçtiğim yolda bir şey unuttum!...

1919 yılında Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü'nü bitirerek "Türkiye'nin ilk üniversite mezunu kadını" unvanını almış.

Şükufe Nihal, edebi kişiliğinin yanında eylemci kişiliğiyle de tanınır. Cumhuriyetin kurulması aşamasında ikinci eşi Ahmet Hamdi Başar'la Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinde önemli çalışmalar yapmışlar. Şişli'deki evlerinde toplantılar düzenlenmiş, kurtuluş mücadelesinin kararları alınmıştır. Halide Edip, Sultanahmet'te tarihi demecini verirken Şükufe Nihal de Fatih Mitingi'nde dinleyenleri oldukça etkileyen tarihi konuşmasını yapıyordu. Bununla da kalmayıp Anadolu'ya çıkmış. Sonraki yıllarda da Anadolu'yu gezmiş. Gördüklerinden etkilenen Nihal, eserlerinde Anadolu sorunlarına yer vermiş, gördüğü, tanıdığı köyleri ve köy kadınlarını anlatmıştır. Tarihimizde kadın özgürlüğünün ilk temsilcileri ve savunucularından biri olan Nihal aynı zamanda Türk Kadınlar Birliği'nin de kurucularından.

Kurtuluş Savaşı sonrasında da, ülkeyi yönlendiren kararlarda etkili olan Atatürk sofralarının vazgeçilmez konuğu.

TEVFİK FİKRET

(1867 – 1915)

KÜÇÜK ASKER

Küçük asker, silah elde
Kahramanca ilerliyor
Karşısında bütün belde
"Kahramanım, yaşa!" diyor...

Küçük asker, küçük asker!
Vatan senden hizmet ister.

Vatan için çeker emek
Herkes; bu borcu herkesin.
Vatan demek ninen demek,
Sen nineni sevmez misin?..

Küçük asker, küçük asker!
Vatan senden şefkat ister.

Vatan senden hayat umar,
Sen yaşarsan o canlanır;
Vatan için ölmek de var,
Fakat borcun yaşamaktır...

Küçük asker, küçük asker!
Vatan senden kuvvet ister.

Minimini omuzların
Taşımaya yarın tüfek;
Tüfek değil, vatan yarın
O omuza yüklenecek...

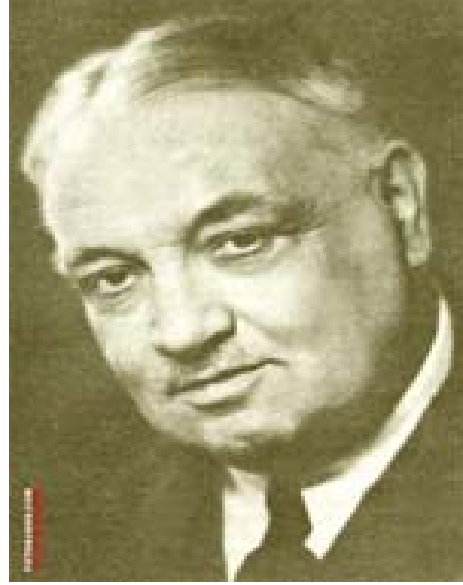
Küçük asker, küçük asker!
Vatan senden gayret ister.

Küçük asker dinle bunu:
Sakın boşa silah atma;
Kılıcını, kurşununu
Haksızlığa karşı sakla...

Küçük asker, küçük asker!
Hak da senden kuvvet ister.

YAHYA KEMAL BEYATLI

(1884 – 1958)

SESSİZ GEMİ

Artık demir almak günü gelmişse zamandan,
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.
Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol;
Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol.
Rıhtımda kalanlar bu seyahatten elemli,
Günlerce siyah ufka bakar gözleri nemli.
Biçare gönüller! Ne giden son gemidir bu!
Hicranlı hayatın ne de son matemidir bu!
Dünyada sevilmiş ve seven nafile bekler;
Bilmez ki giden sevgililer dönmeyecekler.
Birçok gidenin her biri memnun ki yerinden,
Birçok seneler geçti; dönen yok seferinden.

RİNDLERİN AKŞAMI

Dönülmez akşamın ufkundayız. Vakit çok geç;
Bu son fasıldır ey ömrüm, nasıl geçersen geç!
Cihana bir daha gelmek hayal edilse bile,
Avunmak istemeyiz öyle bir teselliyle.
Geniş kanatları boşlukta simsiyah açılan
Ve arkasından güneş doğmayan büyük kapıdan
Geçince başlayacak bitmeyen sükûnlu gece.
Gurûba karşı bu son bahçelerde, keyfince,
Ya şevk içinde harâb ol, ya aşk içinde gönül!
Ya lâle açmalıdır göğsümüzde yahut gül.

AKINCI

Bin atlı, akınlarda çocuklar gibi şendik;
Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik!

Ak tolgalı beylerbeyi haykırdı: İlerle!
Bir yaz günü geçtik Tuna'dan kabilelerle...

Şimşek gibi bir semte atıldık yedi koldan,
Şimşek gibi Türk atlarının geçtiği yoldan.

Bir gün yine doludizgin boşanan atlarımızla
Yerden yedi kat arşa kanatlandık o hızla...

Cennette bu gün gülleri açmış görürüz de
Hâlâ o kızıl hatıra titrer gözümüzde!

Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik,
Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik!

YAVUZ BÜLENT BAKİLER

(1936 -)

ANALAR

Garibin anası pencerelerden
Yanık türkülerle yollara bakar.
İncecik yüzünde her akşam üstü,
Çizgi çizgi, nokta nokta bir efkar.

Fakirin anası her sabah sessiz
Ağlar çocuğunun aç çıplak durduğuna...
Elleri koynunda kalır çaresiz,
Bin pişman doğduğuna, doğurduğuna.

Mahkûmun anası susar, konuşmaz
Suçu kendisinde sanır.
Kaçar insanlardan, aydınlıklardan
Duvarlara bile baksa utanır.

Açılrsa üstüm biraz duyar da gece yarısı
Kalkar yatağından gelir.
Bir mübarek el uzanır yorganıma usulca
Bilirim anamın elidir.

Bir merhamet, bir sıcaklık, bir gurur,
"Yavrum" diyen sesinde
Ve günde beş vakit nabzı vurur,
Beyaz tülbentinde seccadesinde

Karımın anası anama benzer,
Öylesine yakın duygulu, ince..
Özü sözü bir yayla gözesi kadar berrak
Oturacak yer bulamaz çıkıp yanına gelince,
Yüreği, destanlar gibi sımsıcak.

Ve alnım açıksa, başım dikse
Dirliğimiz varsa, mutluyşam,
Yüzüme gülüyorsa böyle bu şehir..
Bir beyaz zambak gibi pırıl pırıl yavrum
Ve yavrumsa sevdiren bana her şeyi bir bir
Bu mutluluk, bu düzen, bu bitmeyen aydınlık
Anasının yüzü suyu hürmetindedir.

ZİYA OSMAN SABA

(1910 – 1957)

ÇOCUKLUĞUM

Çocukluğum, çocukluğum...
Uzakta kalan bahçeler,
O sabahlar, o geceler,
Gelmez günler çocukluğum.

Çocukluğum, çocukluğum...
Gözümde tüten memleket.
Artık bana sonsuz hasret,
Sonsuz keder çocukluğum.

Çocukluğum, çocukluğum...
Habersiz ölen kardeşim,
Mezarı bilinmez eşim,
Her bir şeyim çocukluğum.

Çocukluğum, çocukluğum...
Bir çekmecede unutulmuş,
Senelerle rengi solmuş,
Bir tek resim çocukluğum...

BİR YER DÜŞÜNÜYORUM

Bir yer düşünüyorum, yemyeşil,
Bilmem neresinde yurdun.
Bir ev günlük güneşlik,
Çiçekler içinde memnun.

Bahçe kapısına varmadan daha
Baygın kokusu ihlamurun;
Gölgesinde bir sıra, der gibi:
— Oturun!

Haydi çocuklar, haydi
Salıncaklar kurun!
Başka dallarsa, eğilmiş:
— Yemişlerimizden buyurun!

Rüzgâr esmez konuşur:
— Uçurtmalar uçun, çamaşırlar kuruyun.
Mesut olun, yaşayın.
Ana, baba, evlât, torun...

DİLEK

Mesut olmuş görmek isterdim hepinizi...
Bu bahar gününde dertliyi, ümitsizi.

Terfi etmiş memur, sınıf geçmiş öğrenci,
Kadını, erkeği, yaşlısı, genci.

Bir bayram sevinci ile kol kola sokaklarda,
Su başlarında, ağaç altlarında, parklarda.

İnsanlar baş başa, muratlarına ermiş.
Çocuklar el ele, bir halka oluvermiş.

Görmek isterdim camlardan, odalarda oturmuş,
Radyoyu açmış, küçük sofrayı kurmuş.

Yol, meydan, dere, tepe, dağ, bayır, kır...
Vapurlar limanlarda, yola çıkmaya hazır.

Gazinolar, plajlar, sinemalar açık;
Her dilde bir şarkı, her dudakta bir ılık...

Ne yoksul ahtı, ne dul hıçkırığı, ne hasta iniltisi,
Mesut olmuş görmek isterdim hepinizi!